

opusdei.org

La llum de la fe (X): Els llibres de Déu. La Sagrada Escripura

A la Sagrada Escripura
escoltem la Paraula de Déu. Per
ajudar-nos a comprendre-la,
convé conèixer la tradició de
l'Església i acudir a l'Esperit
Sant.

28/11/2024

En qualsevol comunitat humana, és
normal que s'expliquin històries
sobre els propis orígens. Una reunió
familiar, una festa o aniversari, sol

ser l'ocasió per recordar algun esdeveniment important o significatiu: una anècdota dels avis, els mèrits d'algun avantpassat il·lustre, la fundació de la ciutat o la independència de la nació. Aquestes narracions no són un simple passatemps o un exercici purament nostàlgic de la memòria, sinó que contribueixen a formar la identitat de la família o grup; d'aquesta manera, els seus membres més joves descobreixen d'on venen i entenen millor qui són. Així es veia el poble d'Israel, i així transmeté les obres del Senyor de generació en generació: «El que vam sentir i aprendre, allò que ens van contar els nostres pares, no ho amagarem als nostres fills, i ells ho contarán als qui vindran després: són les gestes glorioses del Senyor, el seu poder i els seus prodigis.»¹. També l'Església —nou Poble de Déu— és una família que recorda i actualitza constantment els fets que l'originaren: la història de

l'antic Israel i, sobretot la mort i resurrecció de Jesús.

De vegades, aquests relats familiars o populars es posen per escrit i, després de rebre una elaboració literària més o menys complexa segons els casos, poden arribar a ser considerats obres de referència per a la comunitat on van néixer. Alguns pobles antics atribuïen a les seves escriptures un origen diví: per a ells, aquells llibres havien estat escrits directament pels déus al cel. Però quan l'Església afirma que «Déu és l'autor de la Sagrada Escriptura»², vol dir que també creu que aquests llibres *caigueren* del cel? com entén la fe catòlica l'origen de les Escriptures? quina relació tenen amb l'Església?

Què vol dir que Déu sigui l'autor de la Bíblia i que ens parli per mitjà seus?

La fe ens anuncia un Déu que ha creat el cel i la terra, i que respecta

l'autonomia de la seva obra. No busca sotmetre la intel·ligència ni la llibertat de les criatures racionals. Tampoc imposa la salvació a l'home, sinó que la proposa perquè, si vol, l'aculli amb tot el cor. De manera anàloga, quan es fa conèixer als sers humans, ha volgut servir-se d'un llenguatge que els resulti comprensible, ja que la llengua amb què es comuniquen entre ells el Pare, el Fill i l'Esperit Sant —l'idioma diví— ens resulta inaccessible. Per això, l'Església explica que Déu fa conèixer el seu amor als homes, i du a terme el seu pla de salvació, actuant i parlant «per mitjà d'homes i a la manera humana»³.

A la llum del misteri de Jesucrist, «plenitud de tota la revelació»⁴, és més fàcil entendre aquesta lògica divina. Ell és veritable Déu i veritable home. La seva Humanitat és camí per conèixer el misteri de Déu. Això no impedeix que, per la seva

dimensió humana, hagi volgut compartir les nostres limitacions, llevat del pecat. No només va patir fam i set o es cansà, sinó que també experimentà l'esforç que implicava aprendre a llegir, conèixer l'ofici que sant Josep li ensenyava, etc. Era Déu, però no renuncià a les limitacions pròpies dels humans.

Jesucrist ha volgut parlar-nos amb paraules humanes, comunicar-nos el seu missatge de salvació amb la manera d'expressar-se d'una època concreta. Anàlogament, quan l'Església parla "d'inspiració divina" de l'Escriptura, si bé afirma que l'Esperit Sant és l'autor principal dels llibres sagrats, no implica que estiguin exempts dels límits propis de qualsevol obra humana. A la Sagrada Escriptura, «la paraula de Déu, expressada en llengües humanes, es fa semblant al llenguatge humà, com la Paraula de l'etern Pare, assumint la nostra feble

condició humana, es feu semblant als homes»⁵.

La dimensió humana de la Bíblia ens fa accessible la Paraula de Déu. Però també implica que en llegir-la ens trobem amb límits. Però no sempre se'n percep tot l'abast ni se n'accepten totes les conseqüències. Concretament, alguns tenen una noció massa simple de la Bíblia, de manera que no deixen espai per cap tipus d'imperfecció. Com explicava sant Joan Pau II, aquestes persones «tendeixen a creure que, essent Déu l'ésser absolut, cada una de les seves paraules té un valor absolut, independent de tots els condicionaments del llenguatge humà»⁶. Sembla que això és més respectuós amb la grandesa de Déu, però, en realitat, equival a enganyar-se i a rebutjar «els misteris de la inspiració escripturística i de l'encarnació, atenent a una noció falsa del ser absolut. El Déu de la

Bíblia no és un ser absolut que, esclafant tot el que toca, anul·la totes les diferències i tots els matisos»⁷. Precisament en aquest emmotllar-se al petit es manifesta la misericòrdia de Déu: aquest amor que el du a acomodar-se a la nostra manera d'expressar-nos, a manifestar-se d'una manera amable, perquè la seva grandesa no ens impedeixi apropar-nos-hi. Ho veiem en l'obra de la Redempció, i ho veiem també en la manera com es fa conèixer. «Quan s'expressa en llenguatge humà, no dona a cada expressió un valor uniforme, sinó que usa tots els matisos possibles amb una gran flexibilitat, acceptant també les seves limitacions»⁸.

Per evitar una visió massa simple de la Bíblia, és útil recordar que els llibres que la formen foren escrits no només en èpoques diverses, sinó en tres llengües diferents: hebreu, arameu i grec. Els textos han estat

escrits per sers humans, per mitjà dels quals Déu ha actuat sense que per això deixin de ser vertaders autors dels llibres⁹. Així, per exemple, quan sant Pau manifesta a uns cristians la seva indignació amb paraules fortes, dient: «Oh gàlates insensats!» (*Gal* 3,1; cfr. 3,3), és ell qui està enutjat, no l'Esperit Sant! Certament, sant Pau amonesta mogut per l'Esperit Sant, però usa una manera d'expressar-se d'acord amb el seu caràcter i els girs lingüístics del seu ambient.

La Tradició, afegits de l'Església a la Bíblia?

Una altra conseqüència del caràcter diví i humà de la Sagrada Escripura és la relació amb l'Església. La Bíblia no ha *caigut* directament del cel, sinó que és l'Església qui ens la presenta, assegurant-nos que Déu ens parla avui per la Sagrada Escripura. Tornant al que s'ha dit a l'inici, el

poble d'Israel i l'Església són la família o comunitat on nasqueren, agafaren forma i es transmeteren les narracions, profecies, oracions, exhortacions, proverbis i altres textos que trobem a l'Antic i al Nou Testament.

En sentit propi, la font, el punt de partida i origen de la Revelació, és un de sol: Déu, que es manifestà de manera plena en el seu Fill fet home, Jesucrist. Ell és la Revelació de Déu. La vida i ensenyaments de Jesús, i especialment la seva passió, mort i resurrecció —"segons les Escriptures" (cfr. *1 Cor* 15, 3-4)— constitueixen l'anunci que Ell mateix mana als apòstols predicar per tot el món. Aquesta bona notícia, l'Evangeli, que es transmet de manera viva a l'Església, és el contingut fonamental de la Tradició apostòlica, que es posa per escrit (dona lloc al Nou Testament) i que es transmet també en la vida de

l'Església: la manera com ensenya la fe, la forma que pren l'oració a la litúrgia, l'estil de vida que proposa quan parla de moral.

La Tradició és la vida mateixa de l'Església pel fet que transmet l'Evangeli. Per això, no és correcte entendre-la com si fos només una part de la Revelació, que estaria formada per aquelles veritats que no apareixen clarament a la Bíblia.

Tampoc es redueix a les fórmules i a les pràctiques que s'hi han afegit amb el temps, ni als ensenyaments dels Pares o dels concilis. Aquesta confusió es trobava en alguns autors que parlaven de la Bíblia i de la Tradició com si ambdues fossin les "dues fonts" de la Revelació divina.

Algunes veritats de fe es coneixerien gràcies a l'Escriptura i altres gràcies a la Tradició: per exemple, el primat de Pere es troba en els evangelis (cfr. *Mt* 16,17-19; *Lc* 22,31-32; *Jn* 21, 1-19), mentre que l'Assumpció de la Verge

no apareix explícitament en el Nou Testament. Semblava un esquema senzill que resolía molts problemes. Però, pensar que disposem de dues fonts de la revelació, com si Déu ens parlés o per una o per l'altra, no correspon a la realitat. La Bíblia ens arriba *dins* de la Tradició de l'Església, formant-hi part, i no de forma separada.

Pel fet de viure i difondre la seva fe, tots els catòlics són subjectes actius de la Tradició, tal com tots els membres d'una família participen d'alguna manera en la comunicació de la seva identitat. La vida santa dels que segueixen Crist va manifestant els diferents aspectes de l'Evangeli; com diu el Papa Francesc: «Cada sant és una missió; és un projecte del Pare per reflectir i encarnar, en un moment determinat de la història, un aspecte de l'Evangeli»¹⁰. Res ni ningú en queda fora: «L'Església, en la seva doctrina,

en la seva vida i en el seu culte perpetua i transmet a totes les generacions tot el que ella és, tot el que creu»¹¹.

Per què llegir des de la Tradició?

La Tradició de l'Església és viva. Això contrasta amb la concepció que de vegades tenim de la "tradició" o "tradicions", com coses del passat: les tradicions ancestrals d'un poble, les festes tradicionals o els vestits tradicionals. Però a l'Església, la Tradició ve del passat, i no es queda en el passat. Per explicar-ho, Benet XVI usa una comparació il·luminadora: «La Tradició no és transmissió de coses o paraules, una col·lecció de coses mortes. La Tradició és el riu viu que es remunta als orígens, el riu viu on els orígens sempre hi són»¹².

Dins aquest riu viu, que neix de Crist i que ens du al mateix Crist, l'Església rep i transmet una col·lecció de

llibres que són donats com testimoni inspirat de la Revelació divina, és a dir, un conjunt d'Escriptures que comuniquen el que Déu mateix volgué que quedés per escrit per a la nostra salvació. «Per aquesta Tradició coneix l'Església el Cànon íntegre dels llibres sagrats, i la mateixa Sagrada Escriptura s'hi va coneixent més a fons i es fa incessantment operativa, i així, Déu, que parlà en altre temps, ho fa sense intermissió amb l'Esposa del seu estimat Fill»¹³.

La Tradició, que és com la llar on neix la Sagrada Escriptura, es converteix també en el camí per entendre-la millor. Passa quelcom semblant a l'exercici que fem per apreciar tota la riquesa d'una obra literària: no ens basta amb fer-ne una lectura aïllada, sinó que ens fixem en el context en què fou escrita, l'horitzó intel·lectual de l'autor, la comunitat on tingué

l'origen. Així, quan l'Església proposa que la Tradició viva és un criteri d'interpretació bíblica¹⁴ o sosté que el «lloc originari de l'hermenèutica de la Bíblia»¹⁵ és l'Església, el que proposa és que una lectura feta en comunió amb tots els que han cregut en Crist ens obre a les riqueses de la Sagrada Escripura. És evident que qualsevol persona pot llegir i en certa mesura entendre la Bíblia, tot i que no hagi rebut el do de la fe. La diferència rau que quan un batejat llegeix els llibres bíblics, no ho fa buscant només desxifrar el contingut d'uns textos antics, sinó que es proposa descobrir el missatge que Déu ha volgut deixar-hi i que ara vol comunicar.

Des d'aquesta perspectiva, també s'entén millor per què per entendre la Bíblia es recomana tant acudir a l'Esperit Sant. Abans de morir, Jesús anuncià als deixebles que l'Esperit Sant els ensenyaria i recordaria tot el

que els havia dit (cfr. *Jn* 14, 26) i que els duria a la veritat sencera (cfr. *Jn* 16, 13). La lectura de la Sagrada Escriptura és un moment privilegiat on es fa realitat aquesta promesa: l'Esperit Sant, autor dels llibres sagrats, ens fa entendre millor la vida i ensenyaments de Crist recollida als evangelis, anunciada pels profetes i explicada en la predicació apostòlica. L'Esperit Sant és el vincle d'amor entre els creients, i ens introdueix a la comunió amb l'Església de tots els temps. L'Esperit Sant és «per qui la veu de l'Evangelí ressona viva a l'Església, i per ella al món»¹⁶.

Juan Carlos Ossandón

* * *

Bibliografia

– Concili Vaticà II, Const. *Dei Verbum* (18-XI-1965).

– Catecisme de l'Església Catòlica, núm. 50-141.

– Sant Joan Pau II, Discurs *De tout coeur*, 23-IV-1993.

– Benet XVI, *Audiència general*, 26-IV-2006; Ex. Ap. *Verbum Domini* (30-IX-2010), especialment la primera part.

* * *

– Aranda Pérez, G. «Inspiració de la Sagrada Escripura» a C. Izquierdo (ed.), *Diccionari de teologia*, Eunsa, Pamplona ³2014, 511-517.

– Balaguer, V. «La Constitució dogmàtica *Dei Verbum*», *Annuarium Historiae Conciliorum* 43 (2011) 271-310.

– Dupont, J. «Écriture et Tradition», *Nouvelle revue théologique* 85 (1963) 337-356.

– Izquierdo, C. «Tradició» a C. Izquierdo (ed.), *Diccionari de teologia*, Eunsa, Pamplona ³2014.

– Ratzinger, J. *La meva vida. Records (1927-1977)*, Encuentro, Madrid 1997, capítol «L'inici del Concili i el trasllat a Münster».

¹*Sal* 78,3-4. Cfr. Francesc, Ex. ap. *Amoris Laetitia* (19-III-2016), núm. 16.

²*Catecisme de l'Església Catòlica*, núm. 105.

³Concili Vaticà II, Const. *Dei Verbum*, núm. 12.

⁴*Ibid.*, núm. 2.

⁵*Dei Verbum*, núm. 13. Abans de la *Dei Verbum*, aquesta analogia havia estat proposada per Pius XII a

l'encíclica *Divino Afflante Spiritu* (30-IX-1943), núm. 24 (EB 559; EB = Enchiridion Biblicum). Més tard l'han fet seva sant Joan Pau II — Discurs *De tout coeur*, 23-IV-1993, núm. 6-7 (EB 1245-1246)—, el *Catecisme de l'Església Catòlica* (núm. 101) i Benet XVI —Ex. Ap. *Verbum Domini* (30-IX-2010), núm. 18—.

⁶Sant Joan Pau II, Discurs *De tout coeur*, 23-IV-1993, núm. 8 (EB 1247).

⁷*Ibidem*.

⁸*Ibidem*.

⁹Cfr. *Dei Verbum*, núm. 11.

¹⁰Francesc, Exp. ap. *Gaudete et exsultate* (19-III-2018), núm. 19.

¹¹*Dei Verbum*, núm. 8.

¹²Benet XVI, *Audiència general*, 26-IV-2006.

¹³*Dei Verbum*, núm. 8.

¹⁴Cfr. *Dei Verbum*, núm. 12.

¹⁵Cfr. *Verbum Domini*, núm. 29-30.

¹⁶*Dei Verbum*, núm. 8.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-es/article/els-llibres-
de-deu-la-sagrada-escriptura/](https://dev.opusdei.org/ca-es/article/els-llibres-de-deu-la-sagrada-escriptura/)
(05/08/2025)